

Тема лекції:
**ІНФОРМАЦІЙНІ
СИСТЕМИ І
ТЕХНОЛОГІЇ В
БАНКІВСЬКІЙ СПРАВІ**

Банківські інформаційні системи
Тема 3

Юрчук Н.П.

Питання, що плануються до розгляду:

1. Аналітичний погляд на стан розвитку автоматизованих банківських систем (АБС).
2. Схеми побудови АБС.
3. Структура та характеристика складових частин АБС.

Етапи покоління розвитку АБС

1. Автоматизація банківської системи України на рубежі 80-90-х років – це був програмний комплекс, що встановлювався на окремих автономних робочих станціях, не пов'язаних в одну мережу;
2. На другому етапі використовувалась централізована схема побудови АБС на рівні однієї установи, а між установами робота велась за консультованою схемою;
3. АБС RS-банк. Основу даної системи складав менеджер записів, що дозволив підтримку режимів транзакцій БД на рівні ядра банківської системи;
4. АБС, заснована на архітектурі клієнт-сервер, що забезпечував використання професійних СУБД мереж передачі даних транзакцій;
5. На п'ятому етапі використовуються професійні СУБД з використанням SQL – запитів мереж передачі даних;
6. Структурно представлена система логічно зв'язаних автоматизованих робочих місць, що використовувалися в роботі СУБД, web-технологій і тісно зв'язані в мережі Інтернет.

Схеми АБС

Централізована.

Для введення всіх баз даних використовується єдиний обчислювальний комплекс, що знаходиться в головному офісі банку. Доступ до нього з філій здійснюється в режимі термінал-сервіс. А обробка інформації здійснюється центральним комп'ютером.

Консолідована.

Розрахунки між банківськими філіями здійснюються за кліринговою схемою. Підключення робочих станцій філій у визначений час до центрального комп'ютеру головної установи, для клірингу і консолідації балансу.

Реплікаційна.

Кожна установа банку має свій обчислювальний комплекс, що працює в автономному режимі. Періодично виконуються сеанси зв'язку між філіями і головним банком та здійснюється повна актуалізація БД.

Розподільча.

Для коректної роботи потрібно використовувати менеджера транзакцій, який ізолює клієнтську частину від серверної.

Компоненти діяльності сучасних банківських установ

- *Фронт-офіси* - автоматизація праці банківських процесів на робочих місцях та безпосередня взаємодія з клієнтами чи контрагентами бази;
- *Бек-офіси* – призначені для систематичного та аналітичного б/о документів;
- *Ядро АБС* – є операційний день банку – це сукупність операцій, які банк проводить на протязі встановленого регламентом роботи часу

Групи модулів діяльності банку

Модуль фронт-офісів

автоматизований процес первинного обліку в банківській діяльності в залежності від базового елементу системи. Взаємодіє з клієнтурою, іншими банками, системами електронної комерції.

Модуль бек-офісів

автоматизує процес обробки інформації, отриманої від модулів фронт-офісів для обліку банківської інформації, операцій на фінансових ринках.

Підсистема АБС

Операційний день в банку

Операційний день в банку - є ядром і базовою підсистемою АБС. Основним завданням даної підсистеми є відображення в бухгалтерському обліку всіх проведених банком операцій на протязі операційного часу

Підсистема АБС

Управління касовими операціями

Призначена для автоматизації банківських операцій з готівкою в національній та іноземній валюті та їх обліку

Підсистема АБС

Управління депозитами

Призначена для автоматизації
обслуговування фізичних чи
юридичних осіб при здійсненні
депозитних операцій

Підсистема АБС

Управління кредитними ресурсами

Призначена для автоматизації
функцій працівників
кредитного відділу банку в
процесі підготовки, надання та
повернення кредитів і
процентів за ними

Підсистема АБС

Управління операціями з іноземною валютою

Призначена для автоматизації сукупності банківських операцій, що здійснюються з залученням іноземної валюти

Підсистема АБС

Управління цінними паперами

Призначена для автоматизації функцій працівників відділу цінних паперів щодо торгівлі цінними паперами та обліку відповідних операцій

Підсистема АБС

Облік внутрішніх банківських операцій

Підсистема «Внутрібанківський облік» включає до свого складу задачі, пов'язані з обліком у самому банку

Підсистема АБС

Інтерфейс системи електронних платежів НБУ

Призначена для формування та обміну відповідними типами файлів, що узгоджується з певними стандартами СЕП НБУ у випадку здійснення міжбанківських електронних платежів

Підсистема АБС

Управління розрахунками за пластиковими платіжними картками

Формування форм і файлів
бухгалтерської звітності та
статистики для надання
зовнішнім і внутрішнім
користувачам

Підсистема АБС

Аналіз діяльності банку

Призначена для вирішення
аналітичних задач класу OLAP
щодо основних напрямків
діяльності банку

РЕЗЮМЕ

- Становлення та розвиток, ринку автоматизованих банківських систем в Україні, здійснювалось швидкими темпами та в декілька етапів. Сьогодні ці етапи відображені поколіннями АБС. З метою недопущення на ринок АБС, які не відповідають вимогам та стандартам банківського діловодства в Україні, НБУ взяв на себе функцію сертифікації програмних засобів, що можуть бути використані в комерційних банках. Саме така регулююча функція ринку АБС, з боку НБУ, не допустила використання в комерційних банках програмного забезпечення неліцензійного, неякісного та функціонально недосконалого.
- АБС має задовольняти відповідним вимогам та стандартам банківської діяльності в Україні. Одним з важливих моментів є функціональна повнота АБС досягнення якої може призвести до побудови інтегрованої автоматизованої банківської системи. Не менш важливим моментом є оптимальний вибір, для кожного банку, схеми побудови АБС. Саме від цього буде залежати як АБС буде забезпечувати одночасну роботу багатьох користувачів, що можуть бути і віддаленими на предмет реального часу, оперативності та достовірності. Слід також пам'ятати про те, що має бути баланс між: фінансовими можливостями та технологічними бажаннями, тобто останні мають цілком впливати із структури банку, об'ємів клієнтської бази, операцій тощо.
- Загалом автоматизація банківської діяльності заснована на дослідженні тих функціональних обов'язків, які виконує персонал банку, надаючи відповідні послуги клієнтам та інформаційних зв'язків, що виникають при цьому. Одною з найскладніших проблем автоматизації в банках є функція управління різними процесами діяльності. АБС має забезпечити керівний склад банку інформацією для прийняття управлінських рішень, а можливо й варіантами чи прогнозами щодо найбільш оптимального варіанту. Персонал банку, при наданні банківських послуг, може управляти даним процесом, змінюючи його параметри. Так може бути досягнута певна якість послуги, що надається.